

The English Language through the Prism of the Centuries – nový učebný text o dejinnom dobrodružstve anglického jazyka (BEDNÁROVÁ-GIBOVÁ, K.: The English Language through the Prism of the Centuries. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove 2014. 95 s.)

Ingrida Vaňková

Inštitút anglistiky a amerikanistiky, Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove
ingrida.vankova@unipo.sk

Poctivé akademické štúdium anglického jazyka si vyžaduje nielen prienik do vnútorných štruktúr prostredníctvom synchronných prístupov k jednotlivým prvkom jazykového systému, ale aj zvládnutie jeho evolúcie. Plná kompetencia ovládania jazyka a jeho teórie prekračuje túto hranicu tým, že absolvent štúdia dokáže vnímať a analyzovať súčasnú podobu jazyka ako výsledok určitého historicko-lingvistického procesu. Dosiachnutie tejto kompetencie je náročné, keďže si vyžaduje prepojenie vedomostí z oblasti lingvistiky, histórie a kulturológie. Výsledkom takéhoto prepojenia je plnohodnotný pohľad na situáciu zrodu zmien v jazyku a dôsledky, ktoré tieto zmeny priniesli. Študenti majú možnosť všetky tieto vedomosti získavať v rámci jednotlivých kurzov, či už jednotlivých lingvistických disciplín, histórie Veľkej Británie, alebo v rámci kulturologických disciplín. V roku 2014 bola však publikovaná vysokoškolská učebnica *The English Language through the Prism of the Centuries*, ktorá predostiera čitateľovi problematiku histórie anglického jazyka v interdisciplinárnom priestore. Jej autorka PhDr. Klauďia Bednárová-Gibová, PhD. veľmi citlivo a vhodne zvolila interdisciplinárny prístup k problematike vývinu anglického jazyka. Táto jazykovedná disciplína kvôli svojmu teoretickému charakteru v našich podmienkach nepatrila v minulosti medzi najobľúbenejšie. Avšak spôsob, akým autorka približuje príbeh angličtiny čitateľovi, z tejto teórie robí pútavý text, ktorý skutočne zaujme nielen študentov anglofónnych štúdií.

Učebnica pozostáva zo siedmich kapitol. Kapitoly učebnice sa sústreďujú na jednotlivé obdobia vývinu anglického jazyka. Prvá kapitola s názvom *The Dawn of the Language: The Pre-English Period* sa venuje zrodu anglického jazyka a obdobiu pred jeho vznikom. Predmetom druhej kapitoly pod názvom *Anglo-Saxon Time: Old English (449-1100)* je obdobie starej angličtiny. V tretej kapitole *Medieval Times: Middle English (1100-1500)* autorka podrobne opisuje obdobie stredovekej angličtiny. Raná forma modernej angličtiny je predmetom záujmu štvrtej kapitoly *The Renaissance and Beyond: Early Modern English (1500-1750)*. Piata kapitola *Speaking Proper: Modern English (1750-1900)* je venovaná modernej angličtine.

Autorka tieto obdobia približuje čitateľovi prostredníctvom kontextualizovania lingvistickej situácie do dejinného a kultúrneho pozadia konkrétnej doby. V rámci vymedzenia lingvistickej situácie v jednotlivých obdobiach sa venuje ortografii, výslovnosti, gramatike, syntaxi a slovnej zásobe. Týmto spôsobom si čitateľ osvojuje nielen jazykovedné poznatky z oblasti historickej lingvistiky, ale zároveň má možnosť pochopiť jednotlivé zmeny vo vývine anglického jazyka v súčinnosti s dejinnou a kultúrnou situáciou toho-ktorého obdobia. Autorka obohatila jednotlivé kapitoly aj o ilustrácie charakteristík jednotlivých štádií vývinu anglického jazyka na reprezentatívnych textoch. Pridanou hodnotou jednotlivých kapitol učebnice sú témy a myšlienky na diskusiu, ktoré sú formulované tým spôsobom, že študenti v diskusii využívajú poznatky

z lingvistických disciplín, histórie, kulturologických disciplín a literatúry. Výsledkom zvolenia tejto metódy testovania poznatkov je komplexný interdisciplinárny pohľad na konkrétnu problematiku v rámci histórie anglického jazyka.

Určite atraktívnu tému pre študentov predstavuje aj problematika najnovších trendov vo vývine anglického jazyka a predpovedí o jeho ďalšom smerovaní, ktoré sú obsiahnuté v siedmej kapitole učebnice s názvom *The Times They are A' Changing: Late Modern English (1900- present)*. Práve prepojenie minulosti, súčasnosti a budúcnosti anglického jazyka v tejto učebnici vytvára a podporuje pozitívny „imidž“ predmetu *Dejiny anglického jazyka*, keď študent má opodstatnene pocit, že si neosvojuje len mŕtvu históriu, ale je svedkom búrlivej *story lingua franca*, na ktorej interpretácii sa môže aktívne podieľať.